

Notitie

BURO SRO

t.a.v. dhr. mr. J. van Nuland

't Goylaan 11

3525 AA Utrecht

Datum 2 maart 2016
Kenmerk BE/2015/193/br1
Uw kenmerk Email d.d. 28 oktober 2015
Auteur(s) C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4

4181 AB Waardenburg

t 06-44179899

e info@blomecologie.nl

i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326

BTW NL1182.37.020.B01

KvK 55488609

Geachte heer Van Nuland,

Zorgorganisatie Reinaerde is voornemens om de Jan Ligthartschool aan de Prins Hendrikstraat 3 te Woudenberg te slopen ten behoeve van woningen en zorgappartementen. Op de locatie is de realisatie van 6 eengezinswoningen en 12 zorgstudio's voorzien.

Omdat de voorgenomen werkzaamheden (sloop en nieuwbouw) mogelijk een negatief effect hebben op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden is het wettelijk verplicht onderzoek uit te laten voeren. Het onderzoek richt zich op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels deze ecologische quickscan wordt de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

Middels dit oriënterende onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

Het plangebied bestaat uit het terrein van de Jan Ligthartschool aan de Prins Hendrikstraat 3 te Woudenberg. De locatie bestaat uit een schoolgebouw, een noodgebouw t.b.v. peuterspeelzaal, een bergruimte voor speelgoed, een schoolplein met enkele speeltoestellen en een zandbak en een smalle groenstrook met gazon. De gehele locatie is ommuurd en/of omheind. Het schoolgebouw heeft gemetselde muren met een spouw, de daken van het gebouw bestaan uit pannen en dakleer/bitumen. Het noodgebouw heeft tevens een plat(bitumen)dak en wanden van trespas. De bergruimte heeft steense muren zonder spouw en een schuin dak wat afgewerkt is met dakleer. Langs de west- en de zuidzijde van de planlocatie is een greppel gelegen. De directe omgeving bestaat uit dorpsbebouwing- en infrastructuur, provinciale weg N226 en het buitengebied van Woudenberg. In bijlage 1 is een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 3 november 2015. De inventarisatie is uitgevoerd op de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 0/8 bewolkt, 14° Celsius en windkracht 1 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Schoolgebouwen en -terreinen zijn vaak van geringe betekenis voor de meeste beschermde flora- en faunasoorten. Vele schoolgebouwen zijn relatief jong (enkele decennia) en het omliggend terrein wordt intensief gebruikt en onderhouden. De aanwezigheid van (veel) kinderen gedurende een groot deel van het jaar leidt tot een permanente aanwezigheid van geluids- en optische verstoring. In verband met veiligheid, aanbod van speelruimte en praktisch onderhoud is het grootste gedeelte van het terrein verhard of ingeplant als gazon. Aan de west- en zuidzijde is sprake van een groenstrook. Dit gedeelte is afgesloten voor kinderen en derhalve relatief rustig. Op het plein en in de groenstrook staan enkele (solitaire) bomen, o.a.: kers, kastanje en berk.

Kwetsbare en kritische planten en dieren prefereren vaak een specifieke leefomgeving. In deze leefomgeving is tenminste voldoende rust, foerageer-, voortplantings-, rustmogelijkheden en dergelijke. Per soort verschillen deze aspecten. Op de locatie zijn geen dichte vegetatiestructuren aanwezig, het aanbod van (natuurlijk) voedsel is nihil, permanent oppervlaktewater ontbreekt, hoge(re) oude bomen en bloeiende planten of heesters zijn niet of nauwelijks aanwezig. De watergang langs de zuid- en westzijde van de planlocatie betreft een niet permanent watervoerend lichaam. De meeste soorten amfibieën en insecten preferen voortplantingswateren die langere tijd watervoerend zijn, enkele soorten profiteren juist van temporele wateren. Gelet op de geïsoleerde ligging, beperkte hoeveelheid water en de hoeveelheid oppervlaktewater in de wijdere omgeving is het aannemelijk dat de 'watergang' zeer minimaal geschikt is voor amfibieën en insecten.

Op basis van voornoemde aspecten kan een essentiële betekenis voor zwaarder en strikt beschermde flora en fauna uit de volgende soortgroepen per definitie worden uitgesloten: vaatplanten, zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en insecten. In de bomen en struiken kunnen mogelijk broedgevallen van algemene broedvogels voorkomen.

Ten aanzien van broedvogels geldt dat huismus en gierzwaluw in meer of mindere mate typische gebruikers zijn van een dorps- of stedelijke omgeving. In de gevels, het dakbeschot en de daken zijn geen (potentieel) geschikte invliegopeningen voor gierzwaluwen aangetroffen. Daarnaast heeft het gebouw een beperkte hoogte en is er sprake van veel verstoring, de aanwezigheid van de soort kan derhalve uitgesloten worden.

Huismussen broeden in kolonies onder de daken van gebouwen. In de leefomgeving van de huismus zijn een aantal randvoorwaarden van belang om een populatie duurzaam te laten voort bestaan. Deze elementen bestaan o.a. uit: drinkwater, mogelijkheden voor stofbad, dichte struiken, voldoende voedsel en een (rustige) broed- en verblijflocatie. Alle relevante onderdelen dienen op een korte afstand aanwezig te zijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen waargenomen. De soort maakt het gehele jaar door gebruik van het habitat. In combinatie met de beperkte geschiktheid van de planlocatie, het ontbreken van waarnemingen en het aanbod aan habitats in de directe omgeving is het waarschijnlijk dat de huismus geen gebruik maakt van het schoolgebouw als vaste rust- en verblijflocatie.

Gebouwen met kieren en spleten, infratechnische kunstwerken, laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Het schoolgebouw en andere opstallen zijn nauwkeurig geïnspecteerd op de aanwezigheid van potentiële invliegopeningen (o.a.: open stootvoegen, kieren en spleten). In alle gevels zijn open stootvoegen aangetroffen (figuur 1). In totaal betreft het tenminste 75 open stootvoegen die vleermuizen mogelijk toegang kunnen verlenen tot de spouwruimte. Tevens kunnen vleermuizen via de kantpannen onder het dak kruipen. Dergelijke locaties zijn soms zomerverblijflocaties van solitaire mannetjes.

Figuur 1 In alle gevels van het schoolgebouw zijn open stootvoegen aangetroffen. Middels deze openingen kunnen vleermuizen in de spouwruimte kruipen.

De directe omgeving bestaat uit dorpsbebouwing met relatief structuurrijk groen. Voor gebouwbewonende vleermuizen is een dergelijke omgeving vaak onderdeel van het leefgebied. De planlocatie heeft in dit geheel een marginale functie, de foerageermogelijkheden zijn zeer beperkt. De functionele leefomgeving van vleermuizen wordt dan ook niet significant aangetast als gevolg van de beoogde ontwikkelingen.

De werkzaamheden kunnen leiden tot de vernietiging van vleermuisverblijven (permanent) en (tijdelijke) verstoring van passerende en foeragerende vleermuizen als gevolg van bouwverlichting. Middels een aanvullend onderzoek dient te worden vastgesteld of vleermuizen het schoolgebouw gebruiken als vaste rust- en verblijflocatie. Ongeacht de uitkomsten van dit onderzoek geldt dat gedurende de ontwikkeling dient de locatie minimaal en op een vleermuisvriendelijke wijze verlicht dient te worden.

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Landschap, Nationaal Park of Ecologische Hoofdstructuur (bijlage 3). Binnen een straal van 3 kilometer zijn diverse gebieden t.b.v. Ecologische Hoofdstructuur (of Natuurnetwerk Nederland) gelegen (synbiosys.alterra.nl). De ruimtelijke ingrepen zijn dermate beperkt dat een negatief effect door externe werking op doelsoorten en instandhoudingsdoelen in de omliggende beschermde natuurgebieden uitgesloten is.

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft, behoudens vleermuizen, aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaardere en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. Het schoolgebouw is potentieel geschikt als vaste rust- en verblijfplaats van vleermuizen. De bomen en de struiken zijn mogelijk geschikt als broedlocatie voor algemene broedvogels.
- Het plangebied wordt gekenmerkt door intensief gebruik en beheer. De ruimtelijke ingrepen leiden mogelijk tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten en broedvogels. Beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen en conform de Flora- en faunawet worden behoudens vleermuizen niet verwacht. Nader onderzoek naar het voorkomen van soorten wordt nodig geacht voor vleermuizen.
- Afhankelijk van de onderzoeksresultaten van het aanvullend onderzoek naar vleermuizen, indien significant negatieve effecten uitblijven en mits gewerkt wordt zoals aanbevolen, leiden de werkzaamheden aannemelijk niet tot overtreding van de Ff-wet. Vooralsnog behoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie is geen onderdeel van een Natura 2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Landschap, Nationaal Park of Ecologische Hoofdstructuur.

Aanbevelingen

- Uitvoeren van een aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen. In het onderzoek dient het gebruik van: kraam-, zomer-, paar- en overwinteringslocaties vastgesteld dan wel uitgesloten te worden. Het onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen van het vleermuisprotocol en in de periode april tot oktober.
- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Werkzaamheden uitsluitend tussen zonsopkomst en zonsondergang uitvoeren of een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen teneinde verstoring van vleermuizen in directe omgeving te voorkomen. Hieronder kan onder ander worden verstaan; beperkte hoogte van lichtmasten, verlichting naar beneden richten en convergeren, toepassing van UV-vrije verlichting, gebruik van sterk bundellicht vermijden et cetera.
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravn)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Geraadpleegde websites

www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl

We hopen u met deze notitie voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

ing. C.J. Blom

© BLOM ECOLOGIE
KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 Zorginstelling Reinaerde is voornemens om de Jan Ligthartschool aan de Prins Hendrikstraat 3 te Woudenberg te slopen ten behoeve van woningen en zorgappartementen.

Figuur 2 Op de planlocatie zijn een schoolgebouw, een peuterspeelzaal (foto boven), een berging en speelterrein aanwezig.

Figuur 3 Aan de wetszijde grens de locatie aan particuliere tuinen. Het strookje tussen het schoolgebouw en de tuinen is aangeplant met struiken.

Figuur 4 De planlocatie is grotendeels verhard en er zijn diverse speeltoestellen en een zandbak gesitueerd. De aanwezigheid van (spelende) kinderen zorgt voor een hoge permanente verstoring t.a.v. fauna.